

ДОВІДКА

про творчий внесок у цикл наукових праць «Психологія міжособистісного спілкування осіб похилого віку» претендента на здобуття премії Президента України для молодих вчених 2017 року Коваленко О.Г.

Коваленко Олена Григорівна, доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка є одноосібним автором циклу наукових праць «Психологія міжособистісного спілкування осіб похилого віку», висунутого на здобуття премії Президента України для молодих вчених 2017 року. Під час роботи над циклом наукових праць вона була докторантом Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України і доцентом кафедри психології ПНПУ імені В. Г. Короленка.

О. Г. Коваленко здійснене теоретично-концептуальне обґрунтування й емпіричне вивчення структури, механізмів, чинників, функцій, закономірностей та шляхів розвитку міжособистісного спілкування осіб похилого віку. Запропоновано авторський особистісно-комунікативний підхід до вивчення проблеми міжособистісного спілкування осіб похилого віку та з'ясовано його принципи. Розкрито психологічний зміст міжособистісного спілкування осіб похилого віку. Визначено структуру цього спілкування, його функції, механізми, чинники та розроблено модель такого спілкування. Обґрунтовано критерії, визначено рівні, показники міжособистісного спілкування у пізньому віці.

О. Г. Коваленко доведено взаємозв'язок між підсистемами психіки особистості похилого віку із структурними складовими її міжособистісного спілкування. Виявлено динаміку міжособистісного спілкування осіб похилого віку залежно від їхньої здатності коригувати смисл життя та регулювати власні емоційні стани та переживання. Емпірично встановлено специфіку впливу соціально-психологічних чинників на конструктивність міжособистісного спілкування у літньому віці. Визначено закономірності міжособистісного спілкування осіб похилого віку.

О. Г. Коваленко розроблено, апробовано та доведено ефективність психологічної програми оптимізації міжособистісного спілкування осіб похилого віку, складовими якої, у тому числі, є соціально-психологічний тренінг для літніх осіб та курс лекцій «Психологія пізньої дорослості» для осіб, чия професійна діяльність пов'язана із наданням різноманітних послуг людям віку пізньої дорослості. Упровадження тренінгу дозволило розвинути здатність літніх осіб до адекватного і повного розуміння себе та інших, вдосконалити систему їхніх особистісних взаємин. Наслідком реалізації курсу лекцій є краще розуміння вищезгаданими особами поведінки, думок, емоцій своїх літніх підопічних, спокійніше ставлення до них.

Надано психологічні рекомендації фахівцям, родинам літніх людей та їм самим, що дозволило оптимізувати міжособистісне спілкування останніх і підвищити якість їхнього життя.

Конкретний творчий внесок Коваленко О. Г. у цикл наукових праць складають 63 публікації, з них 1 одноосібна монографія, 1 навчальний посібник (у співавторстві), 59 статей (з них 24 статті – у центральних та фахових наукових виданнях України, 6 – у закордонних фахових виданнях, 14 – в інших виданнях, 5 – у матеріалах закордонних наукових конференцій, 10 – у матеріалах наукових конференцій, опублікованих в Україні; 9 статей із 59 – у виданнях, що індексуються в науково-метричних базах даних Google Scholar, Copernicus, SJIF Scientific Journal, Ulrichs Web Global Serials Directory та ін.), 2 навчальні програми. Коваленко О. Г. має 1 свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір (одноосібну монографію).

Загальний індекс цитування публікацій Коваленко О. Г. складає 50 (за даними міжнародної наукометричної бази Google Scholar), h-індекс = 5 (<http://scholar.google.com.ua/>).

Ректор

Автор

М. І. Степаненко

О. Г. Коваленко